

नागरिकांची सनद

**कृषि विभाग,
जिल्हा परिषद, नांदेड**

नागरिकांची सनद

1. प्रस्तावना

कृषि विभाग,जिल्हा परिषद,नांदेड अंतर्गत एक महत्वाचा विभाग असून या विभागामार्फत प्रामुख्याने खालील प्रमाणे कृषि विषयक कामकाजाचे सनियंत्रण केले जाते.

अ) अनु.जाती / अनु.जमाती उपयोजना :- डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर कृषि स्वावलंबन योजना व बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना अंतर्गत दारिद्र्य रेषेखालील अनु.जाती / अनु.जमातीच्या शेतकऱ्यांची मागदर्शक सुचनेनुसार निवड करून त्यांना नवीन विहीर/जुनी विहीर दुरुस्ती/इनवेल बोअरींग/ पंपसंच/ विज जोडणी आकार/शेततळ्याचे प्लास्टिक आस्तरीकरण/सुक्ष्म सिंचन संच/परसबाग ई.बाबीवर अनुदान देउन शेती उत्पादनात वाढ करणे व पर्यायाने आर्थिक स्तर उंचावणे.

ब) राष्ट्रीय बायोगॅस :- जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांसाठी बायोगॅस योजना राबविणे.ग्रामिण भागातील शेतकऱ्यांच्या कमी प्रमाणात ऊर्जेच्या गरजा भागविणे व स्वयंपाकासाठी स्वच्छ इंधन पुरवठा करणे.

क) गुणवत्ता नियंत्रण :- खते,बियाणे व किटकनाशके यांचे निविष्ठा केंद्रातून नमुने घेणे व प्रयोगशाळेस विश्लेषणासाठी पाठविणे व नमुने अप्रमाणीत असल्यास न्यायालयीन कार्यवाही करणे. खरीप व रबी हंगामापूर्वी बियाणे व खताची जिल्हयाच्या गरजेनुसार मागणी बियाणे महामंडळ व कृषि आयुक्तालयाकडे नोंदवून जिल्हयातील शेतकऱ्यास बियाणे व रासायनिक खताची उपलब्धता करून देणे.

कृषि विकास अधिकारी,
जिल्हा परिषद,नांदेड.

agri dept zp ned

2) विभागाचे उद्दीष्ट :-

- 1) शेतकऱ्यांसाठी विविध योजना राबविणे उदा. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर कृषि स्वावलंबन योजना व बिरसा मुंडा कृषि क्रांती योजना अंतर्गत आदिवासी , अनु.जाती व जमाती उपयोजना इ.
- 2) जिल्हयातील शेतकऱ्यांसाठी बायोगॅस योजना राबविणे.

3) जिल्हयास प्राप्त होणारी रासायनिक खते,बियाणे व औषधी यांचे गुणनियंत्रण करणे व सदर निविष्ठांची उपलब्धता वेळेवर व योग्य दरात शेतक-यांना करून देणे. निविष्ठांच्या गुणवत्तेबाबत आवश्यक त्या कार्यवाही करणे.

कृषि विकास अधिकारी,
जिल्हा परिषद,नांदेड.

3) कृषि विभागाची रचना :-

agri dept zp ned

जिल्हा परिषद स्तरावरून कृषि विषयक योजना राबविण्यासाठी प्रशासनाने कृषि विकास अधिकारी,वर्ग- 1, यांच्याकडे जबाबदारी दिलेली असून त्यांच्या मदतीस जिल्हा कृषि अधिकारी (सामान्य) , जिल्हा कृषि अधिकारी (विशेष घटक योजना) व मोहिम अधिकारी असे तीन राजपत्रीत दर्जाचे अधिकारी शासनाने नेमलेले आहेत.

तालुका स्तरावर कृषि अधिकारी राजपत्रित गट-ब (कनिष्ठ) (जिल्हा परिषद) व विस्तार अधिकारी (कृषि) असे अधिकारी नियुक्त केलेले आहेत. त्यांच्या मार्फत विभागाच्या विविध योजनांचा प्रचार,प्रसार व अंमलबजावणी करण्यात

येते. मुख्यालयी कार्यालयाचे प्रशासन सुकर होण्यासाठी सहा.प्रशासन अधिकारी, कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी, सहाय्यक लेखा अधिकारी,वरिष्ठ सहाय्यक, वरिष्ठ सहाय्यक(लेखा) , कनिष्ठ सहाय्यक , कनिष्ठ सहाय्यक (लेखा) असे वर्ग 3 दर्जाचे अधिकारी व कर्मचारी सोबत वाहन चालक आणि परिचर अशी कार्यालयीन कर्मचा-यांची रचना शासनाने मंजूर केलेली आहे.

कृषि विकास अधिकारी,
जिल्हा परिषद,नांदेड.

4) नियम / शासन निर्णय

agri dept zp ned

विभागाचे कामकाज प्रामुख्याने खालील नियम,अधिनियम, आदेश,पत्रे, परिपत्रके, वरिष्ठ कार्यालयाच्या मार्गदर्शक सुचना यांच्या आधारे कार्यालयाचे कामकाज व विविध योजना राबविल्या जातात.

- 01) बियाणे अधिनियम 1968,बियाणे नियम आदेश 1983
- 02) खत नियंत्रण आदेश 1985
- 03) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती अधिनियम 1961 मधील तरतुदी
- 04) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा,वेतन व सेवा निवृत्ती आणि सुधारित रजा नियम 1981 मधील तरतुदी
- 05) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (शिस्त व अपील) नियम 1964 मधील तरतुदी
- 06) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा (वर्तणुक) नियम 1967 मधील तरतुदी
- 07) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा जिल्हा सेवा भरती नियम 1967 मधील तरतुदी

08) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद,लेखा संहिता 1968.

09) वित्तीय विभाग,यांचे पत्र क्र.विअप्र/1089:56नियम,मंत्रालय,मुंबई,दिनांक - 6/11/1990 अनुसार खर्च केला जातो.

10) मा.आयुक्त (कृषि) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे व मा. विभागीय कृषि सह संचालक,लातूर यांनी वेळोवेळी

दिलेल्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार नियम व दिलेल्या अटी प्रमाणे योजना राबविल्या जातात.

11) मा.मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी वेळोवेळी प्रदान केलेले अधिकार.

कृषि विकास अधिकारी,
जिल्हा परिषद,नांदेड.

agri dept zp ned

5) विभागाशी संबंधित इतर माहिती -

- कार्यालयीन वेळे संदर्भात माहिती :- सकाळी 09.45 ते सायंकाळी 6.15 पर्यंत
- वेबसाईट विषयी माहिती :- www.zpnanded.org
- ई मेल पत्ता :- adonanded@gmail.com
- अभिलेख्यांची माहिती :- सहास्तरीय पध्दत अवलंबली जाते
- सुचना फलकाची माहिती :- आहे,विभागाची विस्तृत माहिती जिल्हा परिषदेच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द

करण्यात आलेली आहे.

- शेतक-यांच्या तक्रारी /गा-हाणी :- जिल्हा स्तरावर तक्रार निवारण कक्ष स्थापन करण्यात आलेला आहे.
- माहिती अधिकाराची अंमलबजावणी :- खालील परिशिष्टाप्रमाणे करण्यात येते.

कृषि विकास अधिकारी,
जिल्हा परिषद,नांदेड.

जिल्हा परिषद नांदेड येथील कृषि विभाग कार्यालयातील शासकीय माहिती अधिकारी / सहाय्यक शासकीय माहिती अधिकारी /
अपिलीय प्राधिकारी यांचा तपशिल

अ) शासकीय माहिती अधिकारी

अ. क्र.	शासकीय माहिती अधिकारीचे नांव	पदनाम	कार्यक्षेत्र	पत्ता / फोन	ई-मेल	अपिलीय प्राधिकारी
1.	श्रीमती कलावती नाईनवाड	सहाय्यक प्रशासन अधिकारी	मुख्यालय, कृषि विभाग, जि.प.नांदेड	स्टेशन रोड,नांदेड, 02462-234767	adonanded@gmail.com	श्री शंकर बलशेटवार

ब) सहाय्यक शासकीय माहिती अधिकारी

अ. क्र.	सहाय्यक शासकीय माहिती अधिकारचे नांव	पदनाम	कार्यक्षेत्र	पत्ता / फोन	ई-मेल
1.	श्रीमती ए.बी.शिवपुजे	कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी	मुख्यालय, कृषि विभाग, जि.प.नांदेड	स्टेशन रोड, नांदेड, 02462-234767	adonanded@gmail.com

क) अपिलीय अधिकारी

अ. क्र.	प्रथम अपिलीय अधिकारी यांचे नांव	पदनाम	कार्यक्षेत्र	पत्ता / फोन	ई-मेल	यांच्या अधिनिस्त शासकीय जन माहिती अधिकारी
1.	श्रीमती बी.बी.भोसले	कृषि विकास अधिकारी	नांदेड जिल्हा	स्टेशन रोड, नांदेड, 02462- 234767	adonanded@gmail.com	सहाय्यक प्रशासन अधिकारी

कृषि विकास अधिकारी,
जिल्हा परिषद, नांदेड.

6) नागरिकांच्या सनदेची अंमलबजावणी -

कृषि विभाग,जिल्हा परिषद,नांदेड,नागरिकांसाठी प्रसिध्द करण्यात येणा-या या सनदेची अंमलबजावणी करण्यास कटीबध्द आहे.कृषि विभाग सेवा कर्तव्यभावनेने, कार्यतत्परतेने व पारदर्शकतेने उपलब्ध करून देण्याची हमी देत आहे व या सेवा पुरवितांना नागरिकांना सौजन्यपुर्ण वागणूक देण्याची जबाबदारी विभागातील प्रत्येक अधिकारी व कर्मचारी यांची राहिल.जिल्हा परिषदेकडे येणा-या जनतेच्या गरजा व अपेक्षा योग्य रितीने समजावून घेऊन त्यांना सेवा पुरविण्यात येतील.

agri dept zp ned

कृषि विकास अधिकारी,
जिल्हा परिषद,नांदेड.

7) कार्यपुर्तीचे वेळापत्रक -

अ. क्र.	शाखा / कार्यासन	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा	आवश्यक कागदपत्रांची पुर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाते ?	सेवा पुरविणारा अधिकारी /कर्मचारी त्यांचे कार्यालय / दुरध्वनी क्रमांक	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास त्यांच्या विरुद्ध तक्रार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी क्रमांक
1	2	3	4	5	6
1	आस्थापना	1.अधिनिस्त कर्मचा-यांच्या,सेवा निवृत्ती व कुटुंब निवृत्ती प्रकरणे,रजा प्रकरणे, महाराष्ट्र दर्शन गोपनिय अहवालाचे पुनर्विलोकन, लोकशाही दिन प्रकरणे,झेड प्रकरणे,भविष्य निर्वाह निधी प्रकरणे, रजा रोखीकरण प्रकरणे,वैद्यकीय प्रतिपुर्ती प्रकरणे, संवर्गनिहाय बिंदु नामावली नोंदवहया, कर्मचा-यांना कायम करणे,हिंदी मराठी सुट प्रकरणे, बदली प्रकरणे,कालबध्द व आश्वासित प्रगती योजना, गटविमा योजना प्रकरणे, कर्मचा-यांच्या मुळ सेवा पुस्तिका अद्यावत	शासकीय कर्तव्य पार पाडण्यास होणा-या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम 2005 मधील प्रकरण 3 च्या 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरून तात्काळ नस्ती शक्यतो त्या दिवशी किंवा दुस-या दिवशी आणि तातडीच्या स्वरूपाची नस्ती 04 दिवसात निकाली काढण्यात येईल,अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसाच्या आत व दुस-या विभागाची बाब अंतर्भुत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 03 महिन्याच्या आत निर्णय घेउन योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.	वरिष्ठ सहाय्यक, कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी, सहाय्यक प्रशासन अधिकारी, जिल्हा कृषि अधिकारी (सा.), कृषि विकास अधिकारी 02462-234767	मा.अति.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, मा.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, 02462-234668

		करणे, वेतननिश्चिती करणे,वार्षिक वेतनवाढी,विषय समिती सभा विषयक कामे,इ. आस्थापना विषयक कामे.			
2	लेखा	अनुदान निर्धारण करणे,अधिका-यांचे/ कर्मचा-यांचे वेतन व देयकास तरतुद वाटप करणे, लेखा विषयक नोंदवहया, तरतुदीचे तालुकास्तरावर वाटप व खर्चाचे ताळमेळ, पंचायत राज समिती, महालेखाकार व स्थनिक लेखा निधी यांचे प्रलंबित परिच्छेद निकाली काढणे,खरेदी प्रकरणात निवीदा काढणे,भांडार विषयक नोंदवहया व वाहनाची देखभाल दुरुस्ती,विषय समिती खर्चाचे देयके व भत्ता वाटप	शासकीय कर्तव्य पार पाडण्यास होणा-या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम 2005 मधील प्रकरण 3 च्या 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरून तात्काळ नस्ती शक्यतो त्या दिवशी किंवा दुस-या दिवशी आणि तातडीच्या स्वरूपाची नस्ती 04 दिवसात निकाली काढण्यात येईल,अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसाच्या आत व दुस-या विभागाची बाब अंतर्भुत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 03 महिन्याच्या आत निर्णय घेउन योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.	कनिष्ठ सहाय्यक वरिष्ठ सहाय्यक लेखा, सहा.लेखाधिकारी जिल्हा कृषि अधिकारी (सा.), कृषि विकास अधिकारी 02462-234767	
3	तांत्रिक कामे	डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर कृषी स्वावलंबन योजना,ओटीएसपी टीएसपी,पिक संरक्षक योजना, बायोगॅस,शेतकरी पुरस्कार,	शासकीय कर्तव्य पार पाडण्यास होणा-या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम 2005 मधील प्रकरण 3 च्या 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरून तात्काळ नस्ती शक्यतो त्या दिवशी किंवा दुस-या दिवशी आणि तातडीच्या स्वरूपाची नस्ती 04 दिवसात निकाली काढण्यात येईल,अन्य	वरिष्ठ सहाय्यक, जिल्हा कृषि अधिकारी (विधयो) कृषि विकास अधिकारी,	मा.अति.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, मा.मुख्य कार्यकारी अधिकारी,

			विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसाच्या आत व दुस-या विभागाची बाब अंतर्भुत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 03 महिन्याच्या आत निर्णय घेउन योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.तसेच वरीष्ठांच्या किंवा शासनाच्या वेळोवेळी प्राप्त मार्गदर्शक सुचनेप्रमाणे प्रकरणे निकाली काढली जातात.		02462-234668
4	गुण नियंत्रण कामे	खते,बियाणे व किटकनाशके इ.बाबतची गुण नियंत्रणाची कामे.	शासकीय कर्तव्य पार पाडण्यास होणा-या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम 2005 मधील प्रकरण 3 च्या 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरून व बियाणे अधिनियम 1968,बियाणे नियम आदेश 1983,खत नियंत्रण आदेश 1985, ,अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसाच्या आत व दुस-या विभागाची बाब अंतर्भुत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 03 महिन्याच्या आत निर्णय घेउन योग्य ती कार्यवाही करण्यात येईल.	कृषि अधिकारी, मोहिम अधिकारी कृषि विकास अधिकारी,	
5	माहितीचा अधिकार	माहिती अधिकार अधिनियम 2005 नुसार अंमलबजावणी करणे	माहिती अधिकार अधिनियम 2005 मधील तरतुदीनुसार प्राप्त अर्जाचे अनुषंगाने 30 दिवसात माहिती उपलब्ध करून देणे व	जन माहिती अधिकारी तथा सहा.प्रशासन	मा.राज्य माहिती आयुक्त,औरंगाबाद.

			प्राप्त अपीलाचे अनुषंगाने 45 दिवसात अर्ज निकाली काढणे	अधिकारी, प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा कृषि विकास अधिकारी,	
--	--	--	---	--	--

कृषि विकास अधिकारी,
जिल्हा परिषद, नांदेड.

धन्यवाद !!
agri dept zp ned